

การเสนอข่าวโลกตะวันตกและข่าวโลกตะวันออกของสำนักข่าวต่างประเทศ

นางสาว ปารณีย์ จันทรวงศ์

วิทยานิพนธ์เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท สาขาการหนังสือพิมพ์ ภาควิชาวารสารสนเทศ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2540

ISBN 974-639-095-3

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

117926208

3 ก.ย. 2544

WESTERN AND EASTERN NEWS COVERAGE
OF THE INTERNATIONAL NEWS AGENCIES

Miss Paranee Chantarakul

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Journalism

Department of Journalism

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1997

ISBN 974-639-095-3

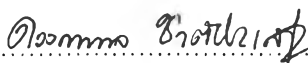
หัวข้อวิทยานิพนธ์ การเสนอข่าวโลกตะวันตกและข่าวโลกตะวันออกของสำนักข่าวต่างประเทศ
โดย นางสาวปารณีย์ จันทรวงศ์
ภาควิชา วารสารสนเทศ
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร. ดวงกมลชาติประเสริฐ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ ศุภวัฒน์ ชูติวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.พีระ จิรโสภณ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(อาจารย์ ดร. ดวงกมล ชาติประเสริฐ)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ รจิตลักษณ์ แสงอุไร)

ปารณีย์ จันทกรุล : การเสนอข่าวโลกตะวันตกและข่าวโลกตะวันออกของสำนักข่าวต่างประเทศ (WESTERN AND EASTERN NEWS COVERAGE OF THE INTERNATIONAL NEWS AGENCIES) อ.ที่ปรึกษา : อ.ดร.ดวงกมล ชาติประเสริฐ, 94 หน้า.
ISBN 974-639-095-3.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาว่า สำนักข่าวตะวันตก ซึ่งเป็นผู้ควบคุมการไหลของข่าวสารระหว่างประเทศส่วนใหญ่เสนอข่าวประเทศตะวันออกในทิศทางลบมากกว่าเมื่อเสนอข่าวประเทศตะวันตกหรือไม่ นอกจากนี้ยังศึกษาว่า หากมีความแตกต่างในการเสนอข่าวจริง ความแตกต่างนั้นเป็นผลจากอคติที่สำนักข่าวตะวันตกมีต่อประเทศตะวันออกหรือไม่

งานวิจัยนี้เปรียบเทียบการรายงานข่าวจากประเทศตะวันออกและประเทศตะวันตกที่คัดเลือกเพื่อการศึกษา ซึ่งเป็นข่าวที่นำเสนอโดยสำนักข่าวตะวันตก 2 แห่งคือ AFP และ Reuters และสำนักข่าวตะวันออก 2 แห่งคือ Kyodo และ Xin Hua

ประเทศที่เลือกเป็นกรณีศึกษา ได้แก่ เยอรมัน อิตาลี และสเปน จากซีกโลกตะวันตกและอินโดนีเซีย ไทย และสิงคโปร์ จากซีกโลกตะวันออก ประเทศเหล่านี้มีสถานการณ์ทางสังคม การเมือง และเศรษฐกิจใกล้เคียงกันมากกว่าประเทศอื่น ๆ อีกหลายประเทศที่ไม่ได้เลือกศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า สำนักข่าวตะวันตกโดยรวม รายงานข่าวในทิศทางลบมากกว่าสำนักข่าวตะวันออก แต่ไม่มีหลักฐานว่าสำนักข่าวเสนอข่าวอย่างมีอคติ นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังพบว่า ความแตกต่างการรายงานข่าวขึ้นอยู่กับความแตกต่างของสถานการณ์ใน 6 ประเทศและระบบการเมืองของสำนักข่าวแต่ละแห่งมากกว่าความมีอคติ

ภาควิชาวารสารสม.เทศ.....
สาขาวิชาวารหนังสือพิมพ์.....
ปีการศึกษา 2540

ลายมือชื่อนิสิตปารณีย์ จันทกรุล.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาอนุชิต ชาติประเสริฐ.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

##C750103 : MAJOR JOURNALISM

KEY WORD : NEWS AGENCIES/THE INTERNATIONAL NEWS FLOW/BIAS

PARANEE CHANTARAKUL : WESTERN AND EASTERN NEWS COVERAGE OF THE INTERNATIONAL NEWS AGENCIES. THESIS ADVISOR : DUANG-KAMOL CHARTPRASERT, Ph.D. 94 pp. ISBN 974-639-095-3.

This study examines whether western news agencies which control most of the international news flow report news of eastern countries more negatively than news of western countries and whether such differentiated reporting, if really exists, is due to biases towards the eastern region.

The study compared news coverage of selected eastern and western countries by 2 western news agencies : AFP and Reuters and 2 eastern news agencies : Kyodo and Xin Hua.

The countries selected as cases were Germany, Italy and Spain from the west and Indonesia, Thailand and Singapore from the east. These countries were relatively comparable in terms of social, political and economic stability.

The results indicated that the western news agencies as a whole reported more negative news than their eastern counterparts but there was no evidence of bias. In addition, the results also suggested that the difference in reporting was due to the different situations of the six countries and the political systems in which the news agencies operated rather than bias.

ภาควิชา.....วารสารสนเทศ.....
สาขาวิชา.....การหนังสือพิมพ์.....
ปีการศึกษา.....2540.....

ลายมือชื่อนิติ.....ปารณีย์.....จินทรกุล.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....*Paranee Chantarakul*.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของ ดร.ดวงกมล ชาติประเสริฐ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาแนะนำ และให้ข้อคิดเห็นต่าง ๆ ที่มีประโยชน์มากต่อผู้วิจัย รวมทั้งขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.พีระ จิรโสภณ และ รองศาสตราจารย์ รจิตลักษณ์ แสงอุไร ที่สละเวลามาเป็นคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ขอขอบคุณ Mr. Hayashi แห่งสำนักข่าว Kyodo Mr. Zang แห่งสำนักข่าว Xin Hua และ คุณชัยยุทธจันทรานุกพัฒนา หัวหน้ากองบรรณาธิการศูนย์ข่าวแปซิฟิก ที่กรุณาเอื้อเฟื้อข้อมูลแก่ผู้วิจัย

ขอขอบคุณพี่โจ้ พี่นน และพี่ ๆ โต๊ะข่าวต่างประเทศ ศูนย์ข่าวแปซิฟิกที่ช่วยอำนวยความสะดวกตลอดเวลาที่ผู้วิจัยเก็บข้อมูล ขอขอบคุณสำหรับน้ำใจและกำลังใจจากเพื่อนๆ ทุกกลุ่ม ทั้งเพื่อนสายน้ำผึ้ง เพื่อนภาษาศาสตร์ และเพื่อนปริญญาโท ที่ให้กำลังใจและช่วยเหลือทุกคร้งยามที่ผู้วิจัยต้องการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พี่ปิ๊ป พี่เป๊ก พี่เหน่ง แอ้มและติก ที่อุทิศร่างกายและแรงใจช่วยเหลือผู้วิจัยด้วยไมตรีจิต อีกทั้ง พี่แสวง พี่งุ่น พี่นก พี่ๆ ภาคนอกเวลาที่ช่วยเหลือยามคับขัน

ขอขอบคุณอาบุญชู น้าวรรณดี น้องเอ๋ พี่แหวน ที่กรุณาเอื้อเฟื้อความสะดวกในการพิมพ์และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัย

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ที่คอยเลี้ยงดู อบรมสั่งสอน และเกื้อหนุนการศึกษาของผู้วิจัย ด้วยความรักและเอื้ออาทรตลอดมา

ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย.....	5
1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
1.4 ขอบเขตการวิจัย.....	6
2. แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
2.1 การไหลของข่าวสาร.....	7
2.2 สำนักข่าว.....	9
2.3 สำนักข่าวในฐานะผู้เฝ้าประตูข่าวสารโลก.....	13
2.4 ปัจจัยที่มีผลต่อการนำเสนอข่าวสารของนายประตูข่าวสาร.....	13
2.5 การนำเสนอข่าวของสำนักข่าวต่างประเทศ.....	18
2.6 ผลของความไม่สมดุล.....	20
2.7 สมมติฐาน.....	25
3. ระเบียบวิธีวิจัย	
3.1 สำนักข่าวต่างประเทศ.....	26
3.2 ข่าวประเทศตะวันตกและตะวันออก.....	26
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	28
3.4 การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ.....	33
3.5 การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์เนื้อหา.....	34

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ.....	34
4. ผลการวิจัย	
4.1 การเปรียบเทียบทิศทางการนำเสนอข่าวประเทศตะวันตก และข่าวประเทศตะวันออกในภาพรวม.....	36
4.2 การเปรียบเทียบทิศทางการนำเสนอโดยสำนักข่าวตะวันตก และทิศทางการนำเสนอโดยสำนักข่าวตะวันออก.....	37
4.3 การเปรียบเทียบการนำเสนอข่าวประเทศในภูมิภาค เดียวกันกับสำนักข่าวกับประเทศต่างภูมิภาค.....	38
4.4 การเปรียบเทียบการนำเสนอข่าวรายสำนักข่าว.....	40
4.5 การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ.....	42
4.6 การเสนอหัวข้อข่าว.....	43
4.7 ผลการวิจัยการเสนอข่าวประเทศอื่นๆของสำนักข่าว Kyodo และ Xin Hua.....	56
4.8 วิเคราะห์ข่าวเฉพาะกรณีเหตุการณ์จลาจลที่อินโดนีเซีย.....	65
5. สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ	
5.1 สรุปผลและอภิปราย.....	70
5.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต.....	81
รายการอ้างอิง.....	82
ภาคผนวก.....	87
ภาคผนวก ก.....	87
ภาคผนวก ข.....	88
ประวัติผู้วิจัย.....	94

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 แสดงปริมาณการเสนอข่าวทั้ง 6 ประเทศของสำนักข่าวต่างๆ.....	27
ตารางที่ 2 แสดงปริมาณการเสนอข่าวประเทศอื่นๆที่เสนอโดย สำนักข่าว Kyodo และ Xin Hua.....	27
ตารางที่ 3 แสดงผลการทดสอบความเชื่อมั่นระหว่างผู้ลงรหัส.....	35
ตารางที่ 4 เปรียบเทียบทิศทางการข่าวประเทศตะวันตกและประเทศตะวันออก.....	36
ตารางที่ 5 เปรียบเทียบการเสนอทิศทางการข่าวทุกประเทศที่เสนอโดย สำนักข่าวตะวันตกและสำนักข่าวตะวันออก.....	37
ตารางที่ 6 การเสนอข่าวประเทศตะวันตกและประเทศตะวันออกโดย สำนักข่าวตะวันตก.....	39
ตารางที่ 7 การเสนอข่าวประเทศตะวันตกและประเทศตะวันออกโดย สำนักข่าวตะวันออก.....	40
ตารางที่ 8 แสดงการเสนอทิศทางการข่าวทุกสำนักข่าว.....	41
ตารางที่ 9 แสดงการเสนอทิศทางการข่าวแต่ละประเทศ.....	42
ตารางที่ 10 แสดงการเสนอหัวข้อข่าวโดยสำนักข่าว Reuters.....	44
ตารางที่ 11 แสดงการเสนอหัวข้อข่าวโดยสำนักข่าว AFP.....	45
ตารางที่ 12 แสดงการเสนอหัวข้อข่าวโดยสำนักข่าว Kyodo.....	46
ตารางที่ 13 แสดงการเสนอหัวข้อข่าวโดยสำนักข่าว Xin Hua.....	47
ตารางที่ 14 แสดงหัวข้อข่าว 5 อันดับแรกที่เสนอโดยสำนักข่าวต่างๆ.....	48
ตารางที่ 15 แสดงการเสนอหัวข้อข่าวประเทศเยอรมัน.....	49
ตารางที่ 16 แสดงการเสนอหัวข้อข่าวประเทศอิตาลี.....	50
ตารางที่ 17 แสดงการเสนอหัวข้อข่าวประเทศสเปน.....	51
ตารางที่ 18 แสดงการเสนอหัวข้อข่าวประเทศอินโดนีเซีย.....	52
ตารางที่ 19 แสดงการเสนอหัวข้อข่าวประเทศไทย.....	53
ตารางที่ 20 แสดงการเสนอหัวข้อข่าวประเทศสิงคโปร์.....	54

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่ 21	แสดงหัวข้อข่าว 5 อันดับแรกของประเทศต่าง ๆ.....	55
ตารางที่ 22	แสดงการเปรียบเทียบการเสนอทิศทางข่าวภูมิภาคตะวันตก 3 ประเทศและประเทศอื่นๆที่เสนอโดยสำนักข่าว Kyodo.....	56
ตารางที่ 23	แสดงการเสนอทิศทางข่าวของประเทศตะวันตกอื่นๆ ที่เสนอโดยสำนักข่าว Kyodo.....	57
ตารางที่ 24	แสดงการเสนอทิศทางข่าวประเทศตะวันตกอื่นๆ แยกตามกลุ่มประเทศ โดยคิดเป็นร้อยละ ที่เสนอโดยสำนักข่าว Kyodo.....	58
ตารางที่ 25	แสดงการเปรียบเทียบการเสนอทิศทางข่าวภูมิภาคตะวันตก 3 ประเทศและประเทศอื่นๆที่เสนอโดยสำนักข่าว Xin Hua.....	58
ตารางที่ 26	แสดงการเสนอทิศทางข่าวของประเทศตะวันตกอื่นๆ ที่เสนอโดยสำนักข่าว Xin Hua.....	59
ตารางที่ 27	แสดงการเสนอทิศทางข่าวประเทศตะวันตกอื่นๆ แยกตามกลุ่มประเทศ โดยคิดเป็นร้อยละ ที่เสนอโดยสำนักข่าว Xin Hua.....	60
ตารางที่ 28	แสดงการเปรียบเทียบการเสนอทิศทางข่าวภูมิภาคตะวันออก 3 ประเทศและประเทศอื่นๆที่เสนอโดยสำนักข่าว Kyodo.....	61
ตารางที่ 29	แสดงการเสนอทิศทางข่าวของประเทศตะวันออกอื่นๆ ที่เสนอโดยสำนักข่าว Kyodo	62
ตารางที่ 30	แสดงการเสนอทิศทางข่าวประเทศตะวันออกอื่นๆ แยกตามกลุ่มประเทศ โดยคิดเป็นร้อยละ ที่เสนอโดยสำนักข่าว Kyodo	63
ตารางที่ 31	แสดงการเปรียบเทียบการเสนอทิศทางข่าวภูมิภาคตะวันออก 3 ประเทศและประเทศอื่นๆที่เสนอโดยสำนักข่าว Xin Hua.....	63
ตารางที่ 32	แสดงการเสนอทิศทางข่าวของประเทศตะวันออกอื่นๆ ที่เสนอโดยสำนักข่าว Xin Hua.....	64
ตารางที่ 33	แสดงการเสนอทิศทางข่าวประเทศตะวันออกอื่นๆ แยกตามกลุ่มประเทศ โดยคิดเป็นร้อยละ ที่เสนอโดยสำนักข่าว Xin Hua.....	65

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่ 34 แสดงหัวข้อข่าวและปริมาณการเสนอข่าวเหตุการณ์ประท้วง และการจลาจลที่อินโดนีเซียที่เสนอโดยสำนักข่าว AFP.....	66
ตารางที่ 35 แสดงหัวข้อข่าวและปริมาณการเสนอข่าวเหตุการณ์ประท้วง และการจลาจลที่อินโดนีเซียที่เสนอโดยสำนักข่าว Reuters.....	67
ตารางที่ 36 แสดงหัวข้อข่าวและปริมาณการเสนอข่าวเหตุการณ์ประท้วง และการจลาจลที่อินโดนีเซียที่เสนอโดยสำนักข่าว Kyodo.....	67
ตารางที่ 37 แสดงหัวข้อข่าวและปริมาณการเสนอข่าวเหตุการณ์ประท้วง และการจลาจลที่อินโดนีเซียที่เสนอโดยสำนักข่าวXin Hua.....	68

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.การไหลของข่าวสารแบบศูนย์กลางสู่ออบนอก.....	8
2.การไหลของข่าวสารแบบวงกลมตามทิศเหนือและใต้.....	9
3.แสดงการเสนอทิศทางข่าวประเทศตะวันตกและตะวันออก.....	10
4.แสดงการเสนอทิศทางข่าวที่เสนอโดยสำนักข่าวตะวันตก และสำนักข่าวตะวันออก.....	38
5.แสดงการเสนอทิศทางข่าวของประเทศตะวันตกและตะวันออก โดยสำนักข่าวตะวันตก.....	39
6.แสดงการเสนอทิศทางข่าวของประเทศตะวันตกและตะวันออก โดยสำนักข่าวตะวันตก.....	40
7.แสดงการเสนอทิศทางข่าว 6 ประเทศ.....	43
8.แสดงปริมาณการเสนอข่าวประท้วงที่กรุงจาการ์ตา.....	68